

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXVI. Risus itidem moderandus in honestis conuiujs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

CAPVT XXVI.

Risus itidem moderandus in honestis conuiujs.

Grauitate, hanc in ridendo effusam immodestam, arguit per sapientem sacra scriptura. *Risus dolore* Provi. 14.
miscbitur, & extrema gaudij luctus occupat. In Ec-
 clesiastico quoque sic habetur. *Melior est ira risu:* Eccl. 7.
quia per tristitiam vultus, corrigitur animus delinquentis. *Cor sapientium vbi tristitia est: Cor stultorum vbi letitia.* Et iterum: *Risum reputavi errorem: & gaudio dixi:* Eccl. 10.
xi, quid frustra deciperis? Et alio in capite eiusdem
 libri. *Amictus corporis, & risus dentium, & ingressus* Eccl. 19.
hominis, enunciant de illo. Demum: *Fatuus in risu exal-* Eccl. 21.
tat vocem suam; Vir autem sapiens vix tacite ridebit.
 Minatur quoque Christus in Euangelio, ita effuse Luc. 6.
cacchinantibus. Væ vobis qui ridetis nunc, quia luge-
bitis & flebitis.

Eam quoque ridendi facilitatem, acriter prosci- Risus ni-
 dunt sancti Patres. S. Augustinus ait. *Nihil est fedi-* mius im-
us, risu irrisione dignissimo. Item alibi. *Inepta letitia di-* probat.
cit, vt quid animi gaudium intus abscondis? Ingredere in L. 1. contra
publicum letus, dic aliquid foris, vnde vel te proximi Academi.
rideant, fac eos letos tua letitia. Et S. Hieronymus. lib. de con-
Risus dissoluit sapientem: ira corripit & emendat. Iras- si. In vi-
camur & nobis, si quando peccamus, irascamur & alijs; tiorem.
per tristitiam quippe vultus, melior fiet animus: Et id- In Luc. c. 6.
circo væ nunc ridentibus, quoniam ipsi lugebunt.
 Eodem de excessu S. Ambro. sic loquitur. *Abhorre-* Lib. Offic.
re debemus, ab illis confabulationibus & colloquijs, quæ cap. 21.
nobis intolerabiles quosdam risus excitare solent: Væ vo-
bis qui ridetis, quia flebitis. Et væ quod nihilominus oc-
casiones quæramus ad ridendum, & liberiori cacchinno
indul-

Serm. ad Sorores. indulgendum, idq; inde consequamur, ut in hac vita modico quodam tempore rideamus, in alia verò in perpetuum desleamus. Et S. Bernardus. Nos miseri quare ridemur? qui de omnibus operib' nostris, in conspectu Angelorum, & omnium sanctorum, Deo rationem reddituri sumus.

In tabella spiritali. Quare non immerito Ludouicus Blofius. Pudebit te vanè gaudere, si recordatus fueris Deum summè iucundū, summè amabile, summè fulgidum & serenū, summè gloriosum, tibi semper esse presentem, in quo, & propter quem solum, exultare debes. Et Plato tempestiuè monet. Sed neq; in risum nimium profusos nos esse oportet, nam effusum risum, vehemens plerumq; mutatio sequitur. Quod affirmat Quidius quoq;.

L. 7. Metamorph. Gaudia principium nostri sunt sepè doloris.

Sunt verò quidam adeo ad risum propensi, v' minima occasione data, in cacchinnos resoluantur. De Tyrinthiis refert Eustathius, q' cum φιλογέλοιος τ' ε' essent, & ob id apud vicinos malè audirent, Delphicū oraculū consuluerunt, quomodo ab hac mala existimatione liberari possent? Respōdit Pythias Si Neptuno Taurū immolarent, & ἀγέλας i' in mare proiicerent. Illi re deliberata, pueros omnes à sacrificio isto excluderunt, ne quam occasionē ridendi haberent. sed cum fortè puer quidam sese coetui intromiscuisset, & seridè absq; risu omnia administrari videret, nouitate rei perterritus, vultū & ipse tetricum s'inxit. Quam Profopœiā videntes astantes, in maximum cacchinnū effusi, irritū fecere sacrificiū. Democritus omnes deridere solit' erat, aiens omnes inflanire. Vndè etiam Gelasimum, id est risorem, eum ciues sui appellabant. Zoroastres Persarum Rex Magiæ inuentor, eadē hora risisse dicitur, qua natus est. Et à suis quoq; subditis eam obrem infamia notatus fuit; Osyris itidē, cupidissimus risus fuisse, ac promi-

Quidam prætermodum risibiles.

Alian. l. 4. de var.

Solinus Poet. c. 4.

dē quibusdā ludibrio habit^o perhibetur. Xenophan^o nunquā risum temperare potuit, Aristotele teste, atq; adeo stolidior cæteris estimatur. Et Hippaten^{ses} Theffali, Deum Risum coluere, cui quotannis in lætitia sacrificabant.

Quin & nonnullos risu emortuos legimus. Philemon Syracusanus, tempore Alexandri Magni, annos natus nonaginta, nimio risu perit. Videns enim asinum ficus edentem, mensę paratas; puero dixit: da nunc ei bibere, & sic mortuus ridendo corrui. Et Zeuxis quoq; Heracleotes pictor, qui ad Helenā, penicillo formandā, ingeniū omne, artiq; vires exposuit, cū vetulā quandā à se faberrimè pictam inspiceret, effusè tecum adeo risit, vt inter ridendum animā efflauerit. Philistiō, Nicęus Comic^o, similiter risu perit. Cæteris plures commemorare, Et ad qd plura?

Indubitarum est, in communi adagio, quo *Risum Synerusium*, dicebāt Græci, notare voluisse, effusiores cacchinnos, graui viro vehemēter indecoros, quod ab impotenti animo proficisci videantur; si quidē, vt turpe est, cordato viro, muliebri more eiulare, si quid doleat: Ita immoderato, in cacchinnū effundi gaudio, parū est decorum. *Aiacis* quoq; *risus*, in dicto-
rum abiit, quo illi taxantur, qui cum nulla risus causa est ita cacchinnantur, vt ilia mox crepent.

Verum enim verò, exempla eorū, qui nunquam planè, aut vix vnquam riserint, non pauca inuenio. quid attinet, iis percensendis, prolixū esse? Christum Dominum nunq̄ risisse scimus, nec multa de Apostolorū, & aliorum sanctorū risu, legimus. Plato iuuenis tam compositus fuit, vt nunquā, nisi modicè risisse deprehensus sit. Atq; ita modestum risum, non improbandum duxerim Hinc D. Hieronymus de Nepotiano. *Gravitate mōrum, hilaritate frontis temperabat. gaudium in risu, non cacchinnum intelligeres.*

Omnes *Heliodorū*.

Diodor. Siculus. lib. 1.

de rebus antiq. c. 3.

*Lib. 7. Ethi-
corum.*

Apuleius Floridor.

lib. 1.

Valerius Max. lib. 9.

cap. 12.

*Quidam risu emor-
tui.*

*Pomponi-
us Mela.*

Gyrald.

Dia. 8.

*hist. Poëti-
cæ.*

*Synerusius
risum.*

*Aiacū ri-
sum.*

Laërt. l. 3.

*In Epita-
phio Nepo-
tiani ad
Heliodorū.*

Omnes quidem, immodestior risus, dedecet in conuiuio, præcipuè tamen clericos, & sacerdotes, quorum modestia potissimùm apud Laicos innotescere debet. Hinc & Ioan. Chrysof. *Qui monachum profiteris, aut Ecclesie ministrum, qui crucifixus es, & debes lugere, & rides? Dic mihi ubi Christus hoc fecit? audisti hoc alicubi? nunquam, sed contristatum sepius, legisti.* Et S. iterum Hieron. *Ridere, & rideri, secularibus derelinque; Grauitas tuam personam decet, nunc flendi tempus est, in futuro ridendi. Beati enim fletus, quoniam ipsi ridebunt.* Et concil. Carthaginens. 4. sic statuit. *Inter Epulas cantillante Clericum, excommunicationis sententia seueritate coercendum decernimus: scurrilia, iocularia, risumque mouentia verba loquens, accerrimè corripatur.* Atq; hæc de immodesto risu coercendo.

Homil. 15.
in Epist. ad
Heb.

Epist. ad
Demevri.
ad Virgi-
nem,
Can. 60.
habetur
dist. 46. c.
clericum,

CAPVT XXVII.

Fæminarum conuersatio & familiaritas nimia præsertim clericis & sacerdotibus fugienda.

Serm. 250.
qui est. 2.
Tom. 25.
post, Tri-
nit.

Periculum huiusce conuersationis, apertè denunciat S. Augustinus. *Inter omnia Christianorum certamina, sola duriora sunt prælia castitatis, ubi quotidiana est pugna, rara victoria, grauem castitas sortita est inimicum, qui quotidie vincitur, & timetur: Et ideo nemo se falsa securitate decipiat, nemo de suis viribus periculose præsumat, sed audiat Apostolum dicentem, fugite fornicationem. David enim ille sanctissimus in mille passibus, mulierem nudatam vidit, & statim homicidium fecit, & adulterium. Et aliqui in aliena domo, cum extraneis mulieribus, putant se castitatis obtinere triumphum; Ignorantes, dupliciter se apud Deum reos* exist-